

DE DELTAFACTS:

HET SUCCES VERKLAARD

Een jaar of tien geleden begon STOWA met het ontsluiten van kennis via Deltafacts: online factsheets over een bepaald onderwerp op het gebied van klimaat, waterbeheer of waterkwaliteit. STOWA voorziet hiermee in een behoefte, zo lijkt het. Het aantal gebruikers is de afgelopen jaren flink gestegen. Wat is de gedachte achter de Deltafacts? Wat verklaart het succes? En hoe komen ze tot stand?

DELTAFACTS TOP 10 | 2021

1.

Verzekeren van overstromingsschade en schade door wateroverlast

Dit Deltafact beschrijft in hoeverre in Nederland schade door overstromingen en wateroverlast verzekeraar is. Het Deltafact werd in 2021 1375 keer bezocht (2020: 323).

2.

Effecten klimaatverandering op landbouw

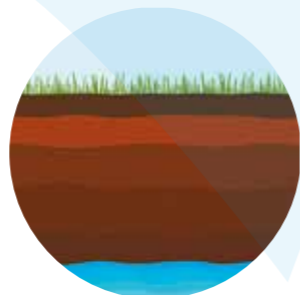
Dit Deltafact gaat onder meer in op de rekenmethodes en modellen die worden toegepast om de effecten van klimaatverandering op de landbouw te voorspellen. Het Deltafact werd in 2021 1330 keer bezocht (2020: 1432).

3.

Ondergrondse waterberging

Om perioden tussen wateraanbod en watervraag te overbruggen wordt steeds vaker ondergrondse waterberging toegepast. Dit Deltafact zet de belangrijkste zaken rond ondergrondse waterberging op een rij. Het Deltafact werd in 2021 1101 keer bezocht (2020:1412).

4.

Bodemdaling

Dit Deltafact richt zich op processen die bodemdaling veroorzaken, met name in veen- en kleigebieden. Ook wordt een overzicht gegeven van methoden om bodemdaling te meten en modelleren. Het Deltafact werd in 2021 1059 keer bezocht (2020: 808).

6.

Regelbare drainage

Dit Deltafact gaat dieper in op de mogelijkheden van regelbare drainage. Het Deltafact werd in 2021 929 keer bezocht (2020:943).

5.

Nieuwe normering van waterveiligheid

Sinds 2017 zijn er nieuwe veiligheidsnormen voor primaire waterkeringen. Dit Deltafact beschrijft de opzet en achtergronden van de nieuwe normen. Het Deltafact werd in 2021 1050 keer bezocht (2020: 849).

Hoe beschermen we Nederland tegen klimaatverandering? Hoe spelen we in op extreme neerslag, droogte en verzilting? Hoe zorgen we voor een goede ecologische waterkwaliteit? Om deze en andere vragen te kunnen beantwoorden, ontwikkelen universiteiten, kennisinstututen en waterschappen voortdurend nieuwe kennis. Maar deze kennis is vaak versnipperd of vastgelegd in vuistdikke rapporten. 'De Deltafacts zorgen dat kennis wordt gebundeld, zich eenvoudiger en sneller verspreidt en optimaal wordt benut. Dit ondersteunt waterbeheerders en andere overheden bij de keuzes die ze moeten maken,' zegt Rob Ruijtenberg van STOWA, die samen met collega Michelle Talsma aan de wieg stond van de Deltafacts.

Het begon in 2010, na de komst van het nieuwe Delta-programma. STOWA vroeg toen aan alle waterschappen of zij specifieke kennisvragen hadden naar aanleiding van dit programma. Ruijtenberg: 'Dat bleek een lastige vraag. De grootste behoefte was eigenlijk om de bestaande kennis beter te ontsluiten. Vervolgens zijn we samen met een aantal waterschappers, Deltares en Wageningen Environmental Research gaan nadenken over de manier om dit te doen. We kwamen tot online kennisdossiers met een vast format.' Ieder Deltafact geeft de definitie en technische kenmerken van het onderwerp in kwestie, actuele inzichten rond kosten, de bestuurlijke aspecten

(governance) en een blik op lopende initiatieven en kennisleemtes. Ieder feit in een Deltafact is voorzien van een link naar het onderbouwende rapport. Ook is er een overzicht te vinden van de belangrijkste rapporten die over het onderwerp zijn verschenen.

GOEDE VOELSPRIETEN

STOWA en de twee kennisinstututen bedenken met elkaar welke kennisvragen aan bod moeten komen. 'Het merendeel van de onderwerpen wordt aangedragen door STOWA. Zij hebben goede voelsprietten in de waterschaps-wereld,' zegt Jeroen Veraart, die namens Wageningen Environmental Research betrokken is bij de Deltafacts. 'Wij krijgen signalen uit het werkveld over de onderwerpen die men graag wil terugzien in een Deltafact,' beaamt Ruijtenberg. 'Een ander aanknopingspunt zijn de verschillende kennisprogramma's in de watersector. Zo kwamen de eerste thema's uit het STOWA-kennisprogramma Deltaproof: zoetwater en waterveiligheid. Daar komt ook de naam 'Deltafact' vandaan. Al snel kwam daar ruimtelijke adaptatie bij en sinds kort ook waterkwaliteit.'

Over de opzet denken mensen mee uit het netwerk van STOWA. Ruijtenberg: 'Wat moet absoluut aan de orde komen bij deze Deltafact en wat is nog meer interessant?'

Dat vragen we van tevoren aan deskundigen bij onder meer waterschappen en provincies. Ook de eindversie leggen we hen voor.' De gepresenteerde kennis moet *state of the art* zijn. Eens per jaar worden de dossiers dan ook geactualiseerd. 'Indien nodig komen we eerder met een update. Dat was bijvoorbeeld het geval bij de Deltafact over het verzekeren van overstromingsschade en schade door wateroverlast.'

PIEK

Het aantal lezers groeit gestaag: in de begintijd trokken de Deltafacts 9.000 bezoekers per jaar, in 2020 24.000 en vorig jaar meer dan 30.000. Waterveiligheid is traditioneel een populair onderwerp. Ook de actualiteit doet het altijd goed. Veraart: 'Tijdens de droge zomers van 2018, 2019 en 2020 werd veel gelezen over droogte en zoetwatervoorziening.' Verder is er een piek zichtbaar als STOWA via de website of sociale mediakanalen een bepaald onderwerp agendeert. 'Als er een webinar of bijeenkomst wordt aangekondigd over bijvoorbeeld microplastics of grondwater, weten meer mensen de bijbehorende Deltafact te vinden.'

BOVEN TAFEL

Doelgroep zijn voornamelijk inhoudelijk deskundigen en beleidsmedewerkers, maar ook bestuurders bij waterschappen, provincies en Rijk. Een van hen is Peter Ketelaars, lid van het dagelijks bestuur van Waterschap Aa en Maas. Hij raadpleegt de Deltafacts met grote regelmaat. 'Ik lees veel over bodem- en wateronderwerpen die een directe link hebben met mijn portefeuille. Daarnaast ben ik geïnteresseerd in innovaties in de waterzuivering, aangezien ik me ook bezighoud met duurzaamheid.' Volgens Ketelaars helpen de Deltafacts om de feiten in een dossier boven tafel te krijgen. 'Een discussie begint met de feiten. Alleen als die basis klopt, kunnen wij als bestuurders bepalen welke besluiten we moeten nemen. Een voorbeeld. Bij ons in Brabant is beregening een issue. Het idee bestaat dat het water van beregeningsmachines al voor een groot deel is verdampt voordat het de bodem bereikt. Maar in de Deltafacts kun je lezen dat dat helemaal niet zo is. Als je dat weet, vertrek je tenminste vanaf het goede punt.'

De kracht van de Deltafacts is dat ze de kennis uit meerdere projecten bundelen, vult Veraart aan. 'Projecten hebben vaak een korte looptijd en weinig continuïteit; na afloop gaan de onderzoekers allemaal weer hun eigen weg. Deltafacts houden de kennis levend en bij elkaar.' Een sterke kant is volgens hem ook dat de kennisdossiers toegankelijk zijn voor niet-wetenschappers. 'We proberen

jargon zoveel mogelijk te vermijden. Bovendien geven we niet alleen de relevante feiten, maar ook praktische handelingsperspectieven, bijvoorbeeld door *best practices* te belichten. Dit maakt de Deltafacts waardevol voor de dagelijkse waterbeheerpraktijk.'

KORT EN KRACHTIG

Verbeterpunten zijn er natuurlijk ook. Zo mag het wel wat korter en krachtiger. Ruijtenberg: 'Het streven is maximaal tien, vijftien pagina's. De zaak beperken tot de essentie en links toevoegen voor mensen die verdieping zoeken. Dit blijkt echter knap ingewikkeld. Denk maar aan de beroemde uitspraak *Ik schrijf je een lange brief, want ik heb geen tijd voor een korte.*' 'Het mag wat eerder *to the point* komen, je moet soms behoorlijke lappen tekst doorploegen. Dat is niet handig, zeker omdat sommige bestuurders nog tijdens een vergadering informatie aan het zoeken zijn,' zegt ook Ketelaars. Hij pleit ook voor een betere vindbaarheid in de zoekmachines. Veraart ten slotte erkent dat de Deltafacts nog vaak te veel uitleg bevatten. 'Misschien moeten we meer met visualisaties en infographics gaan werken. Een paginagrote figuur waarin het centrale probleem of de besproken maatregel wordt toegelicht. Dit helpt om het in te korten en de bezoekers zien in één oogopslag waar het over gaat. Daarna kunnen de mensen met meer tijd verder lezen.'

Nieuwsgierig geworden? Alle Deltafacts zijn, gerangschikt naar thema, te vinden op www.deltafacts.nl

7.

Verdamping

Dit Deltafact behandelt onder meer de beschikbare methoden voor het meten en berekenen van de zogenoemde referentie- en actuele verdamping. Het Deltafact werd in 2021 898 keer bezocht (2020: 113).

8.

Droogte en hitte in de stad

In het Deltaprogramma en klimaatprogramma's is veel kennis ontwikkeld, verzameld en gebundeld over droogte en hitte in stedelijk gebied. Dit Deltafact geeft hiervan een overzicht. Het Deltafact werd in 2021 884 keer bezocht (2020:887).

9.

Rivierkreeften

In dit Deltafact worden de feiten en beheeropties rond rivierkreeften op een rij gezet. Het Deltafact werd in 2021 867 keer bezocht (2020: 0, nog niet verschenen).

10.

Zoutindringing

Dit Deltafact gaat dieper in op zoutindringing. Hierbij is sprake van verzilting van het oppervlaktewater door binnendringend zout (zee)water. Dit is een groeiend probleem door de gevolgen van klimaatverandering (lagere rivierafvoeren tijdens droge zomers, zeespiegelstijging) en een toenemende vraag naar zoet water. Het Deltafact werd in 2021 724 keer bezocht (2020: 448).

Bezoek aan website STOWA flink gestegen

Het aantal gebruikers van onze website is het afgelopen jaar wederom flink gestegen. Het ging omhoog van 93 naar meer dan 111 duizend. In twee jaar tijd is het websitebezoek zelfs bijna verdubbeld (2019: 60 duizend). Ook het aantal sessies en het totale aantal paginaweergaven groeiden in 2021 flink. En we kregen er veel abonnees bij voor onze maandelijkse digitale nieuwsbrief.

De gebruikers waren in totaal bijna 195 duizend keer actief op onze website (2020: 157 duizend). Tijdens hun sessies bezochten ze in totaal iets meer dan 416 duizend pagina's (2020: 370 duizend), een stijging van ongeveer 12,5 procent. De reden voor deze stijging heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat gebruikers ook het afgelopen jaar veel thuis aan het werk waren. Onze website werd waarschijnlijk vaak, of veel vaker als informatiebron en vraagbaak gebruikt.

Bezoekers van de website zochten het vaakst op de term IPMV (afkorting van Innovatieprogramma Microverontreinigingen uit rwzi-afvalwater), gevolgd door Aquathermie, KRW, PFAS, Slib en Rivierkreeft(en). Het aantal abonnees op de digitale nieuwsbrief steeg in een jaar tijd van 2300 naar bijna 3600.

Oproep: heb je het afgelopen jaar veel minder vaak, of juist vaker dan gebruikelijk onze website bezocht? Wij horen graag wat daarvan de reden was en of je ook hebt gevonden wat je zocht. Dit helpt ons bij verdere verbeteringen van de website. Stuur hiervoor een email naar vanweeren@stowa.nl.